Förhandlingsprotokoll
2026-10-15

Parter

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket

Arbetstagarsidan: OFR:s förbundsområden inom det statliga förhandlingsområdet sammantagna

Saco-S

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Övningsavtal – statliga avtalsområdet (ÖVA)

1 §

Parterna tecknar Övningsavtal – statliga avtalsområdet enligt bilaga 1 inklusive underbilaga.

2 § Bakgrund

Det förändrade säkerhetspolitiska läget gör det särskilt angeläget att statliga verksamheter upprätthåller en god beredskap i fred, kris och krig. Att öva tillsammans är ett kraftfullt verktyg för att utveckla, pröva och stärka förmågan att hantera olika typer av samhällsstörningar – både i fredstid och ytterst vid krig. Detta stärker totalförsvaret och bidrar till en gemensam försvarsförmåga.

Avtalet ger möjlighet till realistiska övningar med gemensamma övningsbestämmelser. Avtalet möjliggör dels förlängd dagövning, dels övningsdygn. Avtalet är direkt tillämpbart för arbetstagare som omfattas av arbetstidsbestämmelser hänförliga till Villkorsavtalens 4 kap. 2 § avsnitt A samt motsvarande bestämmelser i Affärsverksavtalen. För arbetstagare med oregelbunden arbetstid ska lokala parter göra nödvändiga anpassningar enligt 3 § nedan.

3 § Arbetstagare med oregelbunden arbetstid

Parterna konstaterar att förhållandet mellan det centrala övningsavtalet och lokala villkor för arbetstagare med oregelbunden arbetstid behöver hanteras med beaktande av lokala förutsättningar. Mot denna bakgrund ska lokala parter enas om de eventuella anpassningar som behövs för att möjliggöra dygnslösningar enligt övningsavtalet.

Anpassningarna ska reglera hur arbetstagare växlar in i och ut ur bestämmelserna i förhållande till lokala villkor, behovet av vila efter övning (kompensationsledighet bör i första hand användas) samt hur sådan vila kan tas ut innan arbetstagaren återgår till ordinarie arbetstid.

Beräkning av arbetstid vid övningsdygn framgår av bilaga 2.

Om lokala parter i verksamheter som saknar bestämmelser om dygn inte enas om anpassningar, gäller vad som framgår av 5 § i bilaga 1 samt den i bilaga 2 angivna avvikelsen avseende beräkning av arbetstid. Detta gäller från samma tidpunkt som avtalet i övrigt fram till att lokala parter enas om annat.

Lokala parter har även möjlighet att enas om att tillämpa 4 § i bilaga 1 med nödvändiga anpassningar.

4 § Befintliga lokala bestämmelser om dygn

Hos arbetsgivare där det finns bestämmelser om övningsdygn eller annan möjlighet till dygnsförläggning äger dessa fortsatt giltighet för arbetstagare som inte omfattas av övningsavtalet, om inte lokala parter kommer överens om annat.

5 § Sjukfrånvaro och annan giltig frånvaro

Sjukfrånvaro och annan giltig frånvaro som uppstår i anslutning till arbetstagares övningsdagar ska hanteras neutralt i förhållande till ordinarie arbetstidsförläggning.

6 § Stöd till lokala parter

Parterna har som ambition att inför avtalets ikraftträdande ta fram exempel på tillämpning av avtalet till stöd för lokala parter.

7 § Interna övningar

Centrala parter konstaterar att övningsbestämmelserna i detta avtal kan tillämpas vid interna övningar på den egna myndigheten. Detta under förutsättning att lokala parter överenskommit om detta.

8 § Uppföljning

Parterna är överens om att centrala parter gemensamt ska följa upp avtalet under det sista kvartalet 2028.

Vid protokollet

Matilda Nyström Arnek

Justerat den 2026-10-15
Arbetsgivarverket

Andreas Nyström

Justerat den 2026-10-15
Saco-S

Anna Steen

Justerat den 2026-10-15
Seko, Service- och kommunikationsfacket

Helen Thornberg

Justerat den 2026-10-15
OFR:s förbundsområden inom det statliga förhandlingsområdet sammantagna

Åsa Erba Stenhammar
OFR/S

Martin Åberg
OFR/P

Susanne Hultgren
OFR/O

Parter

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket

Arbetstagarsidan: OFR:s förbundsområden inom det statliga förhandlingsområdet sammantagna

Saco-S

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Övningsavtal – statliga avtalsområdet (ÖVA)

1 § Tillämpningsområde

Detta avtal gäller arbetstagare inom det statliga avtalsområdet som omfattas av arbetstidsbestämmelser hänförliga till Villkorsavtalens 4 kap. 2 § avsnitt A samt motsvarande bestämmelser i Affärsverksavtalen.

> Anmärkning
> Det innebär att arbetstagaren vanligtvis har sin arbetstid förlagd dagtid måndag-fredag helgfri vecka (så kallad kontorsarbetstid).

Avtalet gäller också alla arbetstagare med förtroendearbetstid.

Vid sådan övning som avses i förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och som omfattar två eller flera arbetsgivare inom avtalsområdet ska följande bestämmelser tillämpas.

Bestämmelserna ska inte tillämpas vid övningar som enbart genomförs under ordinarie arbetstidsförläggning.

Detta avtal gäller inte för arbetstagare som är stationerade utomlands och därmed omfattas av annat centralt avtal eller arbetstagare som omfattas av motsvarande lokala bestämmelser.

När avtalet tillämpas ersätter det för berörda arbetstagare alla arbetstidsberoende ersättningar i lokala avtal.

Anmärkning
Lokala bestämmelser om tjänsteresor gäller.

2 § Allmänna bestämmelser

Arbetsgivaren ska löpande och i så god tid som möjligt informera den lokala arbetstagarorganisationen om planerade övningar.

Antalet övningsdagar, enligt detta avtal, för en arbetstagare kan uppgå till högst 25 under ett kalenderår. Denna begränsning gäller inte övningsledare och instruktörer som är nödvändiga för övningens genomförande ur ett ledningsperspektiv. Om arbetsgivaren bedömer att det i andra fall finns särskilda skäl att en arbetstagare ska fullgöra fler än 25 övningsdagar under ett kalenderår kan enskild överenskommelse träffas med arbetstagaren om detta[1]. Lokalt kollektivavtal kan träffas om att antalet övningsdagar för arbetstagare under ett kalenderår kan överstiga 25.

Antalet övningsdagar, enligt detta avtal, för en arbetstagare kan uppgå till högst 11 dagar i följd. Lokalt kollektivavtal kan träffas om ett utökat antal dagar i följd[2].

Arbetstagare kan under en övningsperiod planeras för såväl förlängda dagövningar som övningsdygn. En förlängd dagövning kan följas av ett eller flera övningsdygn. Efter ett övningsdygn ska arbetstagaren ha fått en sammanhängande dygnsvila om 11 timmar innan en förlängd dagövning kan påbörjas. En arbetstagare kan under en övningsperiod genomföra förlängda dagövningar och övningsdygn som tillsammans kan uppgå till högst 11 övningsdagar i följd.

Avtalet undantar inte arbetsgivaren från sitt arbetsmiljöansvar. För att undvika en stor påfrestning för enskilda arbetstagare ska arbetsgivaren så långt det är möjligt sträva efter att fördela arbetsbelastningen mellan arbetstagare.

---

[1] Sådan enskild överenskommelse ska hanteras i enlighet med de formkrav som följer av Villkorsavtalen respektive Affärsverksavtalen.
[2] En sådan uppgörelse ska ske med beaktande av arbetstidsdirektivets bestämmelser om annat lämpligt skydd.

Arbetsgivaren ska ta hänsyn till arbetstagarens familjesociala förhållanden samt den som genomgår rehabilitering vid ianspråktagande av arbetstagare.

Arbetsgivaren får inte begära arbete enligt detta avtal av den som är partiellt sjukskriven, partiellt ledig med stöd av lag (studier m.m.) eller är partiellt föräldraledig enligt föräldraledighetslagen[3]. För andra deltidsarbetande arbetstagare, eller om i första meningen nämnd deltidsarbetande arbetstagare frivilligt väljer det (undantaget sjukskriven arbetstagare), gäller bestämmelserna i detta avtal.[4]

Anmärkning
Deltagande vid övning utgör inte grund för att återkalla beviljad semester.

3 § Definitioner

Övning	Övning är en planerad aktivitet där organiserade enheter och enskilda arbetstagare tränas och prövas inför tänkbara hot och samhällsstörningar vid såväl fred, kris och krig. Exempel på övningsformat är seminarieövning, simuleringsövning med motspel, fältövning, LIVEX och funktionsövningar tillsammans.
Övningsperiod	Den tidsperiod som omfattar all övningsverksamhet under en och samma övning.
Övningsdagar	Med övningsdagar avses förlängda dagövningar och övningsdygn som en arbetstagare fullgör
Extern aktör	Nato eller annan samverkande aktör utom det statliga avtalsområdet

[3] Om en helt eller partiellt föräldraledig arbetstagare deltar i övning som avses i detta avtal ska arbetsgivaren medge fler än det antal ledighetsperioder som anges i föräldraledighetslagen om deltagandet innebär att ytterligare ledighetsperiod behöver tas i anspråk.
[4] Deltidsarbetande arbetstagare deltar vid övning som heltidsarbetande och erhåller ersättning och kompensationsledighet i förhållande till det.

4 § Förlängd dagövning

Arbetsgivaren kan begära att en arbetstagare ska genomföra förlängd dagövning.

4.1. Arbetstidens förläggning

En förlängd dagövning omfattar en sammanhängande tidsperiod om maximalt 13 timmar. Den sammanhängande arbetstiden om maximalt 13 timmar ska förläggas inom tidsspannet 06.00 - 23.00. Arbetstagaren ska beredas möjlighet till måltidsuppehåll.

Vid en genomförd förlängd dagövning anses den genomsnittliga dagliga ordinarie arbetstiden som fullgjord.

Om en förlängd dagövning genomförs dag som i annat fall hade varit arbetsfri för arbetstagaren ska arbetstagaren ges en sammanhängande ledighet som motsvarar en arbetsdag.

4.2. Underrättelse

Berörda arbetstagare ska skriftligen underrättas så snart som möjligt, dock senast 28 kalenderdagar innan den tidpunkt första förlängda dagövningen ska genomföras. Inför underrättelsen ska arbetsgivaren informera berörd lokal arbetstagarorganisation om vilka arbetstagare som ska genomföra förlängd dagövning.

Underrättelse kan undantagsvis ske senare än 28 kalenderdagar när övningen så kräver, då övningen i ett sent skede är påkallad av extern aktör, när arbetstagare går in som ersättare på grund av tidigare underrättad arbetstagares frånvaro eller om det annars finns särskilda skäl. I första hand ska arbetstagare som frivilligt åtar sig detta anlitas. Befrielse från deltagande i förlängd dagövning bör inte nekas då arbetstagaren är förhindrad och har godtagbara skäl. Arbetsgivaren ska i samband med detta informera berörd lokal arbetstagarorganisation om vilka arbetstagare som ska genomföra förlängd dagövning.

4.3. Dygns- och veckovila[5]

Arbetsgivaren ansvarar för att arbetstagaren får 11 timmars sammanhängande dygnsvila.

---

[5] Dygnsvila och veckovila ska ske utan löneavdrag. Dygnsvila och veckovila inför och efter förlängda dagövningar är en del av övningsperioden och omfattas därmed av detta avtal.

Inför den första förlängda dagövningen ska arbetsgivaren tillse att arbetstagaren har beretts möjlighet till en 11 timmars sammanhängande dygnsvila. När den sista förlängda dagövningen i följd är slutförd ska arbetsgivaren tillse att arbetstagaren har beretts möjlighet till en 11 timmars sammanhängande dygnsvila innan återgång till ordinarie arbetstidsförläggning.

Arbetstagare ska under varje sjudagarsperiod ges en sammanhängande vila om 11 timmar (dygnsvila) + 24 timmar (veckovila). Sådan vila för två på varandra följande sjudagarsperioder får slås samman.

Om den förlängda dagövningen undantagsvis inte kan avslutas efter 13 timmar får arbetsgivaren begära att arbetstagaren ska arbeta på övertid. Övertidsersättning utbetalas enligt Villkorsavtal/Affärsverksavtal eller i förekommande fall enligt lokalt kollektivavtal. Detta kan innebära att dygnsvilan underskrider 11 timmar. Om dygnsvilan underskrids ska den tid som understiger 11 timmar i stället tillföras nästkommande viloperiod.

4.4. Ersättning

För varje fullgjord förlängd dagövning ges ersättning enligt följande.

Förlängd dagövning	**Ersättning Vardag**	**Ersättning Lör, sön eller helgdag**	**Kompensationsledighet**
Per dag	0,6 % av IBB[6]	1,8 % av IBB	4 timmar

Kompensationsledighet ska förläggas utifrån arbetstagarens önskemål under förutsättning att det är möjligt med hänsyn till verksamhetens krav. Kompensationsledigheten ska tas ut senast kalendermånaden efter det att den förlängda dagövningen fullgjordes, om inte arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om något annat.

Arbetstagare som har 50 timmar eller fler i sådan sparad kompensationsledighet som avses i denna paragraf får inte fullgöra en ny förlängd dagövning.[7]

4.5 Ersättning vid sen underrättelse

Vid underrättelse som sker senare än 28 kalenderdagar innan tidpunkten för första förlängda dagövningen utgår ersättning enligt denna paragraf.

[6] För året aktuellt inkomstbasbelopp.
[7] Sådan kompensationsledighet ska särredovisas.

Om underrättelse sker senare än 28 kalenderdagar, men senast 14 kalenderdagar innan den tidpunkt första förlängda dagövningen ska genomföras utbetalas utöver ersättning enligt 4.4 ersättning med 0,2 procent av IBB per övningsdag.

Om underrättelse sker senare än 14 kalenderdagar innan den tidpunkt första förlängda dagövningen ska genomföras utbetalas utöver ersättning enligt 4.4 ersättning med 1,0 procent av IBB per övningsdag.

5 § Övningsdygn

Arbetsgivaren kan begära att en arbetstagare ska genomföra övningsdygn.

> Anmärkning
> Övningsdygn tillämpas vid övningar förlagda utomlands om övningen bedöms pågå minst 13 timmar.

5.1. Arbetstidens förläggning

Ett övningsdygn omfattar en tidsperiod om 24 timmar och innebär att en arbetstagare kan ianspråktas för arbete under denna tid. Arbetstagaren ska beredas möjlighet till måltidsuppehåll. Dygnet beräknas från den tidpunkt när övningsdygnet inleds.

Vid ett genomfört övningsdygn anses den genomsnittliga dagliga ordinarie arbetstiden som fullgjord.

Om minst hälften av ett övningsdygn genomförs dag som i annat fall hade varit arbetsfri för arbetstagaren ska arbetstagaren ges en sammanhängande ledighet som motsvarar en arbetsdag.

5.2. Underrättelse

Berörda arbetstagare ska skriftligen underrättas så snart som möjligt, dock senast 28 kalenderdagar innan den tidpunkt det första övningsdygnet ska genomföras. Inför underrättelsen ska arbetsgivaren informera berörd lokal arbetstagarorganisation samt skyddsorganisation om vilka arbetstagare som ska genomföra övningsdygnet.

Underrättelse kan undantagsvis ske senare än 28 kalenderdagar när övningen så kräver, då övningen i ett sent skede är påkallad av extern aktör, när arbetstagare går in som ersättare på grund av tidigare underrättad arbetstagares frånvaro eller om det annars finns särskilda skäl. I första hand ska arbetstagare som frivilligt åtar sig detta anlitas. Befrielse från deltagande

i förlängd dagövning bör inte nekas då arbetstagaren är förhindrad och har godtagbara skäl. Arbetsgivaren ska i samband med detta informera berörd lokal arbetstagarorganisation samt skyddsorganisation om vilka arbetstagare som ska genomföra övningsdygn.

5.3. Dygns- och veckovila[8]

Arbetstagare ska ha dygnsvila under ett övningsdygn. Dygnsvilan får under övningsdygn underskrida elva sammanhängande timmar under varje dygn och kan förläggas under dygnets alla timmar.

Inför ett övningsdygn ska arbetsgivaren tillse att arbetstagaren har beretts möjlighet till en 11 timmars sammanhängande dygnsvila. När det sista övningsdygnet är slutfört ska arbetsgivaren tillse att arbetstagaren har beretts möjlighet till en 11 timmars sammanhängande dygnsvila innan återgång till ordinarie arbetstidsförläggning.

Arbetstagare ska under varje sjudagarsperiod ges en sammanhängande vila om 11 timmar (dygnsvila) + 24 timmar (veckovila). Sådan vila för två på varandra följande sjudagarsperioder får slås samman.

5.4. Ersättning

För varje fullgjort övningsdygn ges ersättning enligt följande.

Övningsdygn	**Ersättning Vardag**	**Ersättning Lör, sön eller helgdag[9]**	**Kompensationsledighet**
Per dygn	1,8 % av IBB	2,0 % av IBB	8 timmar

Erhållen kompensationsledighet ska tas ut i anslutning till det sist genomförda övningsdygnet[10] om inte arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om annat.

[8] Dygnsvila och veckovila ska ske utan löneavdrag. Dygnsvila och veckovila inför och efter övningsdygn är en del av övningsperioden och omfattas därmed av detta avtal. Dygns- och veckovila kan sammanfalla med kompensationsledighet.
[9] Ersättningen om 2,0 procent av IBB utbetalas för övningsdygn som till någon del inträffar under lördag, söndag eller helgdag.
[10] Vid flerdygnsförrättning ska kompensationsledighet tas ut efter avslutad förrättning.

5.5. Ersättning vid sen underrättelse

Om underrättelse sker senare än 28 dagar innan det första övningsdygnet ges i stället ersättning enligt följande.

Övningsdygn vid sen underrättelse	**Ersättning Vardag**	**Ersättning Lör, sön eller helgdag**[11]	**Kompensationsledighet**
Per dygn	2,3 % av IBB	2,7 % av IBB	8 timmar

Erhållen kompensationsledighet ska tas ut i anslutning till det sist genomförda övningsdygnet[12] om inte arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om annat.

6 § Giltighetstid

Detta avtal gäller från och med den 1 januari 2027 tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid av sex månader.

[11] Ersättningen om 2,7 procent av IBB utbetalas för övningsdygn som till någon del inträffar under lördag, söndag eller helgdag.
[12] Vid flerdygnsförrättning ska kompensationsledighet tas ut efter avslutad förrättning.

Stockholm den 2026-10-15

Arbetsgivarverket	Saco-S
Andreas Nyström	Anna Steen
Seko, Service- och kommunikationsfacket	OFR:s förbundsområden inom det statliga förhandlingsområdet sammantagna
Helen Thornberg	Åsa Erba Stenhammar OFR/S
	Martin Åberg OFR/P
	Susanne Hultgren OFR/O

Hantering av arbetstidsberäkning vid oregelbunden arbetstid

5.1 andra stycket ersätts med följande.

Arbetstid i schema/lista anses som fullgjord. Vid övningsdygn bör i första hand 8 timmar förläggas i schema/lista. Om detta inte är möjligt gäller följande.

Under övningsdygn erhåller arbetstagaren (oaktat arbetstidsmått) 1/165 av månadslönen för varje timme som understiger 8 enligt schema/lista. Vid brutet timtal avrundas talet till närmast högre hela timtal. I övrigt gäller det som framgår av tabellen i 5.4 och 5.5.

Ersättningen om 1/165 av månadslönen för varje timme som understiger 8 enligt schema/lista kan omvandlas till kompensationsledighet under förutsättning att arbetstagaren önskar det och att arbetsgivaren bedömer att det är möjligt med hänsyn till verksamhetens krav.